

Opgave 1 Agressie op het sportveld

Bij deze opgave horen de teksten 1 tot en met 3 uit het bronnenboekje.

Inleiding

In 2012 raakte een grensrechter na afloop van een amateurvoetbalwedstrijd ernstig gewond toen hij werd mishandeld door jonge voetballers. Hij overleed een dag later. In de media kreeg deze gebeurtenis veel aandacht. Het leidde tot een publiek en politiek debat over ongewenst gedrag en gewelddadige excessen in de sport.

Bij de strafrechtelijke aanpak van gewelddadige excessen in de sport zijn verschillende overheidsorganen betrokken.

- 3p 1 – Noem drie actoren die betrokken zijn bij de strafrechtelijke aanpak van gewelddadige excessen in de sport: één van de uitvoerende macht, één van de wetgevende macht en één van de rechterlijke macht.
- Geef vervolgens bij elke actor een concrete taak die deze vervult binnen de trias politica.

Stel dat je de **subjectieve** (on)veiligheid in de sport onderzoekt door middel van enquêtes onder sporters. Je legt een aantal stellingen aan sporters voor waarop zij met 'ja' of 'nee' kunnen reageren. Om wetenschappelijk verantwoorde conclusies uit de enquête te kunnen trekken, moeten deze stellingen aan bepaalde eisen voldoen. Hieronder staan twee stellingen die **niet** voldoen aan deze eisen:

- a Ik heb het afgelopen jaar aangifte gedaan van een gewelddadig incident tijdens een sportwedstrijd. ja / nee
- b Ik heb mij het afgelopen jaar soms een beetje onveilig gevoeld als ik aan het sporten was. ja / nee
- 2p 2 Leg voor stelling a en stelling b uit waarom deze **niet** voldoen aan de wetenschappelijke eisen om verantwoorde conclusies over subjectieve (on)veiligheid in de sport te kunnen trekken.

Het Mulier Instituut heeft onderzoek gedaan naar onwenselijk gedrag in de sport. Het instituut geeft verschillende verklaringen voor veranderingen in meldingen van onwenselijk gedrag in de sport. Als voorbeeld wordt de hockeysport gegeven: een tak van sport die volgens het instituut al lang actief is op het gebied van sportiviteit en respect, maar waar verenigingen recent juist **meer** ongewenst gedrag waarnemen.

- 2p 3 Leg uit dat een actiever veiligheidsbeleid bij sportverenigingen kan leiden tot het waarnemen van meer ongewenst gedrag. Gebruik in je uitleg de begrippen referentiekader en selectieve perceptie.

Lees tekst 1.

Om ongewenst gedrag en excessen in de sport aan te pakken, heeft het kabinet een actieplan opgesteld.

- 2p 4 Geef aan waarom het actieplan van het kabinet past binnen integraal veiligheidsbeleid. Ondersteun je antwoord met een voorbeeld uit tekst 1.

Om ongewenst gedrag en excessen bij sportverenigingen te voorkomen, wordt er geëxperimenteerd met de inzet van sportpedagogen. Rotterdam was de eerste gemeente waar een sportvereniging ondersteuning kreeg van een sportpedagoog. In 2013 verscheen er een onderzoeksrapport van het Verwey-Jonker Instituut over de ervaringen met deze sportpedagogen. De doelstellingen van het beleid en een aantal conclusies uit het rapport staan in tekst 2 en 3. Een van de doelstellingen van het beleid is het stimuleren van een positief pedagogisch klimaat.

Lees tekst 1, 2 en 3.

Met de beantwoording van de vragen 5 tot en met 8 maak je een analyse van het vraagstuk zoals beschreven in tekst 1, 2 en 3.

Vraagstuk

- 2p 5 Leg uit dat er sprake is van een politiek vraagstuk. Gebruik in je uitleg een voorbeeld uit tekst 1.

Oorzaak

- 4p 6 Geef met behulp van twee kernconcepten een verklaring voor het vóórkomen van ongewenst gedrag en excessen in de sport. Gebruik in je verklaring bij elk kernconcept een voorbeeld uit tekst 2 of 3.

Beleid

- 6p 7 Leg uit dat in het beleid van het stimuleren van een positief pedagogisch klimaat de hoofdconcepten vorming, verhouding en binding te herkennen zijn. Gebruik in je uitleg:
- bij elk hoofdconcept een bijbehorend kernconcept;
 - bij elk kernconcept een voorbeeld uit tekst 2 of 3.

Oplossing

- 2p 8 In hoeverre zal het stimuleren van een positief pedagogisch klimaat bijdragen aan het verminderen van ongewenst gedrag en excessen in de sport? Leg je antwoord uit met behulp van:
- een theorie ter verklaring van criminaliteit;
 - een voorbeeld uit tekst 2 of 3.

Opgave 1 Agressie op het sportveld

tekst 1

Actieplan 'Naar een veiliger sportklimaat'

Dit kabinet staat voor 'Nederland Veiliger': op straten, in wijken en in de openbare ruimte. Daarbij hoort ook veilig kunnen sporten bij de
5 sportvereniging, zonder last te hebben van intimidatie of geweld. Dit is een verantwoordelijkheid van iedereen.

Veel mensen sporten in Nederland
10 met plezier (...). Sporten is niet alleen leuk, het draagt ook bij aan de gezondheid en versterkt sociale vaardigheden. (...)

Maar het is niet alleen goud dat er
15 blinkt. Sportclubs worden geconfronteerd met ongewenst gedrag. (...) Het is voor vrijwilligers in de sport vaak lastig om goed in te grijpen of

ongewenst gedrag te voorkomen. Het
20 kan niet zo zijn dat daardoor misdragingen onbestraft blijven.

Wij willen de sport veiliger maken, zodat iedereen met plezier kan sporten en de sport een positieve
25 invloed heeft. Dit draagt ook bij aan het vergroten van de sportparticipatie. Daarvoor hebben wij met onder andere een aantal sportbonden (zoals de KNVB), gemeenten
30 en de MOgroep Welzijn¹⁾ maatregelen afgesproken die zijn opgenomen in een actieplan. Deze maatregelen zijn gericht op het aanpakken van ongewenst gedrag en excessen
35 en het creëren van een veiliger sportklimaat. (...)

naar: Kamerbrief over het actieplan 'Naar een veiliger sportklimaat' van ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (2011)

noot 1 MOgroep Welzijn vertegenwoordigt een groot aantal organisaties in de sector Welzijn en Maatschappelijke Dienstverlening.

tekst 2

Betere sfeer op de sportvereniging door sportpedagoog

(...) Op initiatief van deelgemeente IJsselmonde en Rotterdam Sport-support ontstond de functie van pedagogisch coördinator drie jaar
5 geleden als tegenreactie op de toename van geweld en criminaliteit bij de sportverenigingen.

(...)
10 Ineke Kalkman vervulde de functie van pedagogisch coördinator op de voetbalverenigingen DRL en Overmaas. "De actualiteiten rondom het grensrechterincident in Almere

tonen aan dat er bij sportverenigingen soms veel te winnen is op
15 pedagogisch gebied", zegt ze. "Vaak heeft dit te maken met onvoldoende beleid voor gedrag, normen en waarden."

20 Kalkman bracht ook trainers en leiders pedagogische vaardigheden bij en legde contacten met het jeugdnetwork in de wijk. Sportverenigingen zijn een belangrijke vindplaats voor het signaleren van opvoed- en
25 opgroei problemen. (...)

naar: Verwey-Jonker Instituut (2013)

tekst 3

Enkele passages uit het onderzoeksrapport over sportpedagogen

De drie sportverenigingen waar de pedagogisch coördinator werkte liggen in buurten met een lage sociaal-economische status. De kans op opvoed- en opgroei problemen is in deze buurten groter dan in de meer welgestelde buurten, omdat relatief veel gezinnen er kampen met meer-
voudige problematiek. (...)

De werkzaamheden van de pedagogisch coördinator hadden als doel bij te dragen aan een duurzaam pedagogisch klimaat op de sportverenigingen. (...) Een sportvereniging met een duurzaam pedagogisch klimaat is een sportvereniging waar (a) eenduidige gedragsregels gelden die bekend zijn bij de leden, ouders en vrijwilligers, (b) trainers en team-
leiders over didactische en pedagogische vaardigheden beschikken, en (c) ouders aanwezig zijn bij wedstrijden en trainingen en die helpen bij activiteiten die plaatsvinden op de sportvereniging.
(...)
Op de sportverenigingen waar de pedagogisch coördinator heeft gewerkt waren nog geen gedragsregels of waren deze bij veel (jeugd)leden en ouders nog onbekend. (...) Bij één van de sportverenigingen is het gelukt om gedragsregels op te stellen en door middel van flyers te verspreiden op de sportvereniging. (...)

Voorbeelden van regels voor op het veld en in de dug-out:

- Wij spreken elkaar aan op ongepast taalgebruik en gedrag.
- Toeschouwers moedigen aan op een sportieve en positieve manier.
- Respecteer en accepteer de beslissingen van de scheidsrechter.
- Respecteer elkaar en de tegenstanders.

(...)
Bij de sportverenigingen met een pedagogisch coördinator is het verloop onder de jeugdleden kleiner dan bij de twee sportverenigingen zonder pedagogisch coördinator. Het zou kunnen zijn dat dit komt doordat het pedagogisch klimaat op deze sportverenigingen positiever is dan op de sportverenigingen zonder pedagogisch coördinator. Een negatief pedagogisch klimaat op een sportvereniging kan immers een oorzaak zijn voor het opzeggen van een lidmaatschap.

naar: Verwey-Jonker Instituut (2013)